

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

PHÙNG KIM YẾN

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP XÂY THỨC ĐẨY QUÁ TRÌNH XÂY
DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI 5 XÃ ĐIỂM Ở HUYỆN PHÚ LƯƠNG,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý đất đai

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái Nguyên, năm 2014

LỜI CAM ĐOAN

- Luận văn Thực trạng và giải pháp thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới tại 5 xã điểm ở huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên được thực hiện từ tháng 10/2013 đến 9/2014. Toàn bộ nội dung luận văn này do tôi tự nghiên cứu từ những văn bản pháp quy của nhà nước, những tài liệu tham khảo và thực tế triển khai xây dựng nông thôn mới tại 5 xã điểm của huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên và được hoàn thiện theo hướng dẫn của người hướng dẫn khoa học.

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2014

Tác giả

Phùng Kim Yến

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và thực hiện luận văn, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ nhiệt tình của nhiều tập thể, cá nhân trong và ngoài nhà trường.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến GS.TS. Trần Ngọc Ngoạn - Thầy giáo hướng dẫn khoa học đã nhiệt tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, các thầy cô, cán bộ Khoa Sau Đại học và Khoa Tài Nguyên và Môi trường Trường Đại học Nông Lâm - Thái Nguyên đã giúp đỡ tôi trong quá trình học tập tại trường. Cảm ơn các cán bộ phòng Tài Nguyên và Môi Trường, phòng Nông nghiệp, Ban chỉ đạo xây dựng nông thôn mới huyện Phú Lương, cán bộ và người dân tại xã Sơn Cẩm, Cổ Lũng, Phấn Mễ, Ôn Lương, Tứ Tranh đã giúp đỡ tôi trong quá trình triển khai điều tra thu thập số liệu phục vụ cho nghiên cứu và hoàn thiện luận văn.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2014

Tác giả

Phùng Kim Yến

MỤC LỤC

MỤC LỤC.....	iv
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	x
MỞ ĐẦU.....	1
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	5
1.1. Cơ sở lý luận về nông thôn và xây dựng NTM.....	5
1.1.1. Lý luận về nông thôn	5
1.1.1.1. Khái niệm	5
1.1.1.2. Đặc điểm của nông thôn trong bối cảnh toàn cầu hóa, đô thị hóa và công nghiệp hóa	6
1.1.2. Xây dựng NTM	7
1.1.2.1. Khái niệm NTM	7
1.1.2.2. Đơn vị NTM [3].....	7
1.1.2.3. Các nội dung của xây dựng NTM	8
1.1.2.4. Căn cứ xác định tiêu chí, chỉ tiêu xây dựng NTM theo đề án của Bộ NN&PTNT	11
1.1.3. Quy hoạch xây dựng NTM	14
1.1.3.1. Nhiệm vụ quy hoạch xây dựng NTM [4]	14
1.1.3.2. Quy trình lập quy hoạch nông thôn mới	16
1.1.3.3. Nội dung quy hoạch xây dựng NTM	17
1.1.3.4. Quản lý quy hoạch nông thôn mới [4]	18
1.2. Cơ sở thực tiễn	19
1.2.1. Kinh nghiệm của một số nước trên thế giới về xây dựng NTM.....	19
1.2.1.1. Mô hình Saemaul Undong của Hàn Quốc	19
1.2.1.2. Xây dựng NTM ở Trung Quốc	22
1.2.1.3. Kinh nghiệm phát triển nông thôn của Malaysia	24
1.2.2. Xây dựng NTM ở Việt Nam	24

1.2.2.1. Xây dựng NTM tại Thái Bình	24
1.2.2.2. Xây dựng NTM tại Đắk Lắk	26
1.2.2.3. Xây dựng NTM tại Yên Bái	27
1.2.2.4. Xây dựng NTM tại Tuyên Quang	28
Chương 2_NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	30
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	30
2.2.1. Đối tượng nghiên cứu	30
2.2.2. Phạm vi nghiên cứu.....	30
2.2. Nội dung nghiên cứu	30
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	31
2.3.1. Phương pháp điều tra số liệu thứ cấp.....	31
2.3.2. Phương pháp điều tra số liệu sơ cấp	31
2.3.3. Phương pháp phân tích, tổng hợp số liệu	32
2.3.4. Phương pháp dự báo.....	32
2.3.5. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	32
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	33
3.1. Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội.....	33
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	33
3.1.1.1. Vị trí địa lý	33
3.1.1.2. Địa hình, địa mạo.....	34
3.1.1.3. Đặc điểm khí hậu	35
3.1.1.4. Các nguồn tài nguyên	36
3.1.2. Thực trạng phát triển kinh tế - Xã hội	36
3.1.2.1. Dân số và lao động	36
3.1.2.2. Tình hình kinh tế.....	38
3.1.2.3. Thực trạng cơ sở hạ tầng	40
3.1.3.Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên và kinh tế - xã hội	42
3.2. Đánh giá quy hoạch xây dựng NTM của 5 xã điểm.....	43

3.2.1. Đánh giá công tác lập và công khai quy hoạch.....	44
3.2.1.1. Công tác lập quy hoạch xây dựng NTM	44
3.2.1.2. Việc công khai và quản lý quy hoạch xây dựng NTM	45
3.2.2. Đánh giá nội dung quy hoạch xây dựng NTM 5 xã điểm	47
3.2.2.1. Quy hoạch không gian tổng thể toàn xã	47
3.2.2.2. Quy hoạch sử dụng đất	49
3.2.2.3. Quy hoạch sản xuất.....	50
3.2.2.4. Quy hoạch Xây dựng.....	55
3.2.3. Một số hạn chế trong quy hoạch xây dựng NTM	56
3.3. Công tác xây dựng hạ tầng nông thôn	57
3.3.1. Công tác giải phóng mặt bằng xây dựng hạ tầng nông thôn.....	57
3.3.1.1. Quy trình, thủ tục tự nguyện hiến đất giải phóng mặt bằng để xây dựng các công trình hạ tầng NTM và chỉnh lý hồ sơ địa chính sau khi hiến đất.	57
3.3.1.2. Kết quả hiến đất trên địa bàn 5 xã điểm từ 2008 đến 12/2013.....	59
3.3.2. Công tác huy động các nguồn lực thực hiện.....	63
3.3.3. Kết quả xây dựng hạ tầng nông thôn	65
3.4. Đánh giá kết quả xây dựng nông thôn mới theo 19 tiêu chí của bộ tiêu chí xây dựng NTM.....	67
3.4.1. Quy hoạch và thực hiện quy hoạch.....	67
3.4.2. Xây dựng hạ tầng kinh tế - xã hội	67
3.4.3. Kinh tế và tổ chức sản xuất.....	72
3.4.4. Văn hóa, xã hội, môi trường	74
3.4.5. Hệ thống chính trị, an ninh trật tự xã hội	79
3.4.6. Kết quả tổng hợp các tiêu chí	80
3.5. Giải pháp nhằm thực hiện có hiệu quả công tác xây dựng NTM tại các xã điểm của huyện Phú Lương	84
3.5.1. Giải pháp tuyên truyền.....	85
3.5.2. Giải pháp về chính sách.....	86

3.5.3. <i>Giải pháp về quy hoạch</i>	88
3.5.4. <i>Giải pháp về nguồn vốn</i>	89
KẾT LUẬN	91
1. Kết luận	91
2. Kiến Nghị	92
TÀI LIỆU THAM KHẢO	93

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BCĐ	:	Ban chỉ đạo
BQL	:	Ban quản lý
CNH	:	Công nghiệp hóa
GTNT	:	Giao thông nông thôn
GTSX	:	Giá trị sản xuất
GTVT	:	Giao thông vận tải
HDH	:	Hiện đại hóa
HĐND	:	Hội đồng nhân dân
HTX	:	Hợp tác xã
MTQG	:	Mục tiêu quốc gia
MTTQ	:	Mặt trận Tổ quốc
NTM	:	Nông thôn mới
PTNT	:	Phát triển nông thôn
STT	:	Số thứ tự
SXKD	:	Sản xuất kinh doanh
THCS	:	Trung học cơ sở
TNMT	:	Tài nguyên Môi trường
UBND	:	Ủy ban nhân dân
VH-TT-DL	:	Văn hóa – Thể thao – Du lịch

DANH MỤC CÁC HÌNH

<i>Hình 3.1. Bản đồ hành chính huyện Phú Lương.....</i>	<i>33</i>
<i>Hình 3.2: Cơ cấu dân tộc huyện Phú Lương năm 2012</i>	<i>38</i>

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Tỷ lệ diện tích các loại đất phân chia theo độ dốc	34
Bảng 3.2: Dân số và lao động của 5 xã điểm	37
Bảng 3.3: Kết quả điều tra về quy hoạch xây dựng NTM	46
Bảng 3.4: Chỉ tiêu quy hoạch sử dụng đất đến năm 2015	49
Bảng 3.5: Số lượng các công trình xây dựng đến năm 2020	55
Bảng 3.6: Kết quả hiến đất xây dựng hạ tầng nông thôn	60
Bảng 3.7: Các công trình thực hiện chậm so với quy hoạch	62
Bảng 3.8: Kết quả huy động các nguồn lực thực hiện	65
Bảng 3.9: Các công trình hạ tầng thiết yếu thực hiện năm 2010 - 2013	66
Bảng 3.10: Thực trạng hạ tầng giao thông	68
Bảng 3.11: Thực trạng hạ tầng thủy lợi và điện	69
Bảng 3.12: Cơ sở vật chất trường học, văn hóa	71
Bảng 3.13: Chợ nông thôn, bưu điện và nhà ở dân cư	72
Bảng 3.14: Kinh tế và tổ chức sản xuất	73
Bảng 3.15: Giáo dục – Y tế - Văn hóa	76
Bảng 3.16: Thực trạng Môi trường	78
Bảng 3.17: Hệ thống chính trị xã hội	79
Bảng 3.18: An ninh trật tự	80
Bảng 3.19: Tổng hợp kết quả thực hiện các tiêu chí NTM của 5 xã điểm (tính đến 31/12/2013)	81